

342 çocuktan biri: ceylan

Çocukların masumiyeti devlet için yeterli değil; onlara zarar verenin omzunda apoleti, elinde zimmetli silah olduğu sürece işlenen suçların faturası kimselere kesilmiyor. Ruhları kirlenmiş, kirletilmiş eli kanlı katiller yaptıklarının yanlış olduğu asla söylenmeyeceği için tetiği çekmek konusunda sıkıntı yaşamıyor.

GÜLEREN EREN

Xezal Berü:

19 Mart 2001'de Bingöl Karlıova'ya bağlı Yiğitler köyünde, Yiğitler Jandarma Karakolu'na ait eğitilmiş köpeklerin ablası ve Xezal'a saldırması sonucu feci şekilde yaşamını yitirdi. Savcılığa verilen dilekçeye cevaben; köpeklerin başboş olduğu iddia edilmişti. Oysa Xezal'ın ablası Meral, köpeklerin jandarmasının "Yakala!" komutuyla iki kardeşin üzerine saldırtıldığını söylüyordu. Xezal Berü, o çevrede jandarma köpeklerinin saldırısına uğrayan 11. kişiydi ve 11 yaşında hayata böyle korkunç bir ölümle gözlerini yumdu.

Uğur Kaymaz:

Sırtından vurulduğunda tarih 21 Kasım 2004, babasıyla birlikte yürüdüğü yer Kızıltepe'deki evlerinin önüydü. Ayaklarındaki terliklerle, 50 santim mesafeden 13 kurşunla bedeni yere serilen Uğur, daha 12 yaşındaydı. Devlete göre "teröristlerle" yaşanan bir çatışmaydı bu olay; böylesi uygun görülüş, hatta dava sürecinde akrabalarına da "terörist" muamelesi yapılmıştı. Önce mahkemede aklanan katiller, sonra Yargıtay tarafından da beraatle "ödüllendirildiler".

Rozerin Aksu:

3 Haziran 2006'da yine Kızıltepe'de babasının mevsimlik işçi olarak çalıştığı Pirmir (Yaşar) Köyü'nde çekirdek çitlerken 92 kurşunla tarandı. 7 yaşındaki Rozerin ve babasının cansız bedenleri barakalarında bulunduğu faili meçhullere iki çentik daha atılmasına sebep olmuştu.

Mizgin Özbek:

Annesi ve ağabeyiyle Balbaşı köyünden Batman'a giderken durdurulan araçları tarınca 5 Eylül 2006'da yaşamını yitirdi. Mizgin'in ölüm sebebi -sanki haklı herhangi bir sebep olabilir mi gibi- arabalarına aldıkları iki gencin askerlere ateş açtığı iddiasına dayanıyordu. Batman valisi ise Mizgin'in ölümüne üzüldüğünü söylerken bile bunun sorumluluğunu araçlarına yabancıları alan ailesinin üzerine yüklemeye cüretini gösterebildi.

Ve daha niceleri... 1989'dan beri bölgede 342 çocuk yaşamını kaybetti. Devlet bu

çocukları korumamakla kalmadı, aynı zamanda bu olayların tekrar etmemesi için gösterilmesi gereken tavrın hep çok uzağında kaldı.

Orhan Miroğlu, 2006 basımı "Ona Zarf-sız Kuşlar Gönderin - Uğur Kaymaz Kitabı"nı işte bu çocuklara adarken onlarla birlikte şu insanlardan da bahsetmişti:

"Çocuklarını öldürmeyen bir ülkede yaşamının onurunu kaybettiğimizi düşünen, ama bu onuru yeniden kazanmanın peşinden gidenlere;

Suçun her defasında cezasız kalmasından bıkan insanlara."

İşte bu sözler aslında meselenin özünü ortaya koymakta. Bu suçlar cezasız kalıyor; çocuklar öldürüldüğünde, kafaları gözleri patlatılırcasına dövüldüklerinde, mayınlara denk gelip sakat kaldıklarında, yetişkinler gibi yargılandıklarında, o cezaevlerine tıklandıklarında...

Çocukların masumiyeti devlet için yeterli değil; onlara zarar verenin omzunda apoleti, elinde zimmetli silah olduğu sürece işlenen suçların faturası kimselere kesilmiyor. Ruhları kirlenmiş, kirletilmiş eli kanlı katiller yaptıklarının yanlış olduğu asla söylenmeyeceği için tetiği çekmek konusunda sıkıntı yaşamıyor.

Şimdi bir çocuğun daha hunharca öldü-

rüldüğüne şahit olduk. 14 yaşındaki Ceylan, annesinin makarna yapmasını isteyip ayrıldığı evine dönemedi. İki karakolla bir askeri taburun ortasında kalan bölgede hayvanları otlatırken nasıl olduğu hala net olarak açıklanamayan; tuhaf bir bilirkişiy raporuyla yumuşatılmaya çalışılan bir patlamayla can verdi.

Ceylan Önkol'un ağabeyi patlamanın ardından tanık oldukları manzarayı şöyle anlatmıştı:

"Karin bölgesine isabet etmiş. Kız kardeşimin parçalarını ağaçların tepesinden topladık. Vücudundaki bazı parçaları kendi elimizle çıkardık. Ceset başında bekleyerek ağıt yaktık. Altı saat boyunca savcı ve doktorun gelmesini bekledik. Bazı milletvekillerini aradık. Sonunda savcı, can güvenlikleri olmadığı gerekçesiyle cesedin Abalı Karakolu'na getirilmesini istedi. Biz de başka köyden tabut bularak, ceset

parçalarını battaniyeye sararak kendi imkanlarımızla Bingöl'e bağlı Abalı Karakolu'na götürdük. İnsan hayatı bu kadar ucuz mu? Neden sahiplenen olmuyor?"

Ceylan'ın evinin 200 metre uzağında bu şekilde can vermesi o kadar "sıradan" bir durum olmalı ki yetkililer için, cansız bedenine bile hak ettiği değeri göstermediler. Anasını, yavrusunun parçalarını toplayıp eteğine doldurmaya layık gördüler. Gidip bir kız çocuğunun cesedini almaya, olay yerini incelemeye, otopsiyi yapmaya tenezzül etmediler. Olay yerini kaydederler, ellerine bir kamera ve fotoğraf makinası tutuşturulan bir imamla bir köylü; otopsiyi yapanlarsa hastanede çalışan bir temizlikçiyle Lice Adliyesi'nden bir memurdu. Onların hazırladığı adli raporda, patlayıcı madde sonucu ölümün gerçekleştiği ve parçalanmış cesette patlayıcı maddeler bulunması nedeniyle otopsiye gerek duyulmadığı yazıyordu.

Bir insan hayatına bu derece duyarsız davranılmasına alışık olduğumuz bir coğrafyada yaşıyoruz; ancak bu durum bir çocuk için bile değişmeyince kanımızı dondurmaya başarıyorlar her defasında. Çünkü sistem ne kadar vahşi olursa olsun en azından bireylerin bir çocuğun ölümüne karşı bu kadar umursamaz davranmasını görmekten

insanîyet namına utanç duyuyoruz.

Birçok cinayet gibi bunun da hasıraltı edilmesi umulmuştu elbet, başka türlü beklenemezdi. Ancak kamuoyu baskısıyla bir takım açıklamalar yapılması gerekiyordu. Sorumlular bunu da utanmazlıkla yapmaktan çekinmediler. TSK'nın açıklaması kendilerine karşı yürütülen "asimetrik psikolojik hareket" üzerineydi. Bir çocuğun yaşamını korumak yerine koskoca bir kurumu korumayı daha uygun görmüşlerdi bu durumda. Bu noktada bir asimetri olduğu açık ancak bunu TSK ile aynı şekilde yorumlamak pek mümkün görünmüyor.

Tanıkların havada süzülen bir uğultunun ardından patlama duyduğunu söylemesine rağmen, yetkililer inatla bunun yerde bulunan bir patlayıcı maddeden kaynaklandığını ispata giriştiler. Önce mayın dendi, daha sonra Ceylan'ın elleri ve ayaklarının değil, karın bölgesinin parçalanmasının üzerine gidilince daha tumturaklı bir raporla ortaya çıktılar. Bu kızcağız asla ve kat'a "vurulmuş" olamazdı. Diyarbakır Emniyet Müdürlüğü'nün hazırladığı raporda şu ifadeler geçiyor:

"Çevredeki ağaçların tepe ve dallarında havan atışına benzer, aşırı ateş izine rastlanmamıştır. Şayet Ceylan Önkol'un vücuduna havan, roket veya top mühimmatı isabet etmiş olsaydı vücut bütünlüğü bozulacak şekilde parçalara ayrılmış olması gerekirdi. Ayrıca Ceylan Önkol'a yakın bir noktaya havan, roket veya top mühimmatı düşmüş olsa daha derin bir patlama çukuru oluşması, etraftaki diğer ağaçlarda da ısı ve parça etkisiyle zarar meydana gelmesi gerekirdi. Tüm bu hususlar dikkate alınarak yapılan genel değerlendirme neticesinde, Ceylan Önkol'un menşei ve modeli tespit edilemeyen daha önce araziye atılmış ancak patlamadan kalmış 40 mm'lik bomba atar mühimmatına elindeki tahra ile vurarak patlatması neticesinde hayatını kaybettiği kanaatine varılmıştır."

Sonuçta devlet, Ceylan'ın vurulmadığını ispat edecek bir rapor hazırlamış, bin dereden su getirerek bunu açıklamaya çalışmıştır. Oysa elleri, kolları hasar görmeden, karın bölgesinin parçalanmış olması, Ceylan'ın hedef alınarak vurulmuş olma ihtimalinin çok güçlü olduğunu gösteriyor. Bunun aksini bir rapor nasıl bu kadar kesinlikle öne sürebilir ki? Sorumlular halkı orağa benzeyen bir alet olan tahranın mühimmatı patlatacağına inandırmaya çalışmakta; oysa hala sapaşam halde Ceylan'ın ailesinde bulunan tahrayı incelemek üzere bile istememiştir. Raporu açıklayanlar aynı zamanda sivil vatandaşın olay yerine gelerek patlamanın merkezini bozmuş olduğunu da söyledi. Yetkililerin gelmeye tenezzül etmediği olay yerinin bozulmasının faturası da yine Ceylan'ın ailesi ve komşularına kesilmiş oldu böylece. Tüm bunlar doğru olsa bile, bir çocuğun kendisini öldürdüğünü iddia ederek işin içinden sıyrılmayı, her koşulda sorumluluğu almayı -her zamanki gibi- tercih etmiştir. Devlet ya da TSK, hiçbir açıklamada buna dolaylı yoldan sebep olduğu için bile özür dilemeyi uygun görmemiş halde karşımızda durmaktadır.

Tayyip Erdoğan ise, ne AKP'nin açıklarından bahsederken, ne de Davos'ta efelik taslarırken bunca yıldır bu topraklarda öldürülen çocukları önemsiyordu. "Çocuk da, kadın

Demokratik Toplum Partisi (DTP) Diyarbakır Milletvekili Gültan Kışanak'ın Ceylan Önkol'un patlayıcı nedeniyle ölümüyle ilgili Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'a verdiği soru önergesi:

1. Ceylan Önkol, gündüz vakti, 2 karakol ve bir askeri taburun yakınında yer alan bir yerleşim yerinde ölmüştür. Bu koşullarda savcının "güvenlik" gerekçesiyle olay yerine gitmemesi mantıklı mıdır?
2. Savcıya, her hangi bir makamdan, olay yerine gitmemesi için bir telkinde bulunmuş mudur?
3. Olay yerinin güvenli olmadığına kim, hangi gerekçeyle karar vermiştir?
4. Olayın yaşandığı mezraya birkaç kilometre mesafede olan ve emrinde zırhlı araçlar, patlayıcı tarama cihazları bulunan Tapantepe Taburu, Cumhuriyet Savcısı'nın olay yerine gidip, gerekli incelemeyi yapması için güvenlik önlemleri alamaz mıydı?
5. Olayın kamuoyunda yankı bulması üzerine, olaydan üç gün sonra Cumhuriyet Savcısı, olay yerine gidebilmiştir, aynı koşullar olay günü de sağlanamaz mıydı?
6. Cumhuriyet Savcısı'nın Ceylan Önkol'un öldüğü gün, olay yerine gitmemesi, olay yeri inceleme tutanağının tutulmaması, delillerin usulüne uygun olarak toplanmaması, olayı karanlıkta bırakmaya yönelik bir yaklaşım değil midir?
7. Diyarbakır il merkezinde donanımlı adli tıp kurumu olmasına rağmen, Abalı Karakolu Nizamiyesinde, pratisyen hekim ve temizlik işçileri eşliğinde otopsi yapılmasının sebebi nedir?
8. Ceylan Önkol'un cesedinin 6 saat olay yerinde bırakılması, savcının olay yerine gitmemesi, otopsinin bir karakolun nizamiyesinde, usul yerini bulsun diye yapılması, görev ihmalidir değil midir?
9. Konuyla ilgili soruşturma başlatılmış mıdır?
10. Ceylan Önkol'un yaşamını yitirdiği gün, Tapantepe Taburu'ndan atış yapılmış mıdır? Yapılmışsa hangi gerekçeyle, hangi istikamete ve kimler tarafından yapılmıştır?
11. Son günlerde bölgede sivillerin yaşamını yitirdiği birçok olay yaşanmaktadır, sivil yerleşim alanlarını hedef alan askeri atışların ve bunun yol açtığı ölümlerin önlenmesi amacıyla ne tür tedbirler almayı düşünüyorsunuz?

da olsa gereken müdahale yapılır" cümlesini sarf etmekte beis görmeyen Başbakan için Ceylan Önkol ve yıllardır katledilen çocuklar Filistinli olmadıkları için yeterince masum değiller demek ki.

Yaşıyor olmaktan utanç duymamıza sebep olacak daha kaç ölüm görecekiz? Kürt ilerinde devletin silahlı güçleri tarafından dövülen, yetişkinler gibi tutuklanıp yargılanan,

türlü türlü şekillerde öldürülen çocuklar oldukça utancımız büyüyecek. Bu utançtan belki hiç kurtulamayacağız ama Ceylan ve tüm büyüemeyen çocuklar için adalet istemeye devam edeceğiz. Gerçek anlamda adalet, Kürt sorununda demokratik çözüm ve barış ortamı çocukları ölümden irak tutacaktır. Bu topraklar daha fazla çocuğu bağrına gömmek istemiyor!

Altın Portakallar Ceylan için

Bu yıl 46.'sı düzenlenen ve 16 filmin yarıştığı Uluslararası Antalya Altın Portakal Film Festivali ödülleri sahiplerini buldu. 'Bornova Bornova' ve 'Kosmos' en iyi film ödülü alırken, 'İki Dil Bir Bavul' ise en iyi ilk film ödülüne değer görüldü. Ödül töreninde ödülleri alan Kürt sinemacılar ödülleri Ceylan Önkol'a adadı.

'5 Nolu Cezaevi' ile En İyi Belgesel Ödülü'nü paylaşan Çayan Demirel, 'Bu ödülü Diyarbakır Lice'de oyuncak yerine bomba ile oynayan Ceylan Önkol'a atfediyorum' dedi.

Katıldığı festivallerde prestijli ödül ve övgüler alan 'İki Dil Bir Bavul' filminin yönetmenlerinden Özgür Doğan da ödülünü aldıktan sonra yaptığı konuşmada anadilde eğitim hakkının en doğal insan hakkı olduğuna dikkat çekerek, 'Bu ödülü ikinci dilini henüz öğrenmeden bir havan topuyla öldürülen Ceylan Önkol'a armağan ediyorum. Gellek spas' diye konuştu.

Ceylan Önkol olayına dikkat çeken bir başka ödül sahibi ise Volga Sorgu oldu. 'Kara Köpekler Havlarken' isimli filmdeki performansıyla En İyi Yardımcı Erkek Oyuncu Ödülü'ne layık görülen Sorgu da yaptığı konuşmada, 'Benim iki kız kardeşim var, Melike ve Gizem, bu ödülü onlar için ve Ceylan Önkol için alıyorum' dedi. 'Min Dit' filmindeki öykü yazarlığıyla ödüle değer görülen gazeteci Evrim Alataş da ödülünü aldıktan sonra ödülünün kardeşlik ödülü olmasını dilediğini belirterek, ödülünü Diyarbakırlı çocuklar için aldığını ifade etti. (ANF)

